

LEBRIS

We know
books

Eugenia Tofan Firiță Carp Petru Frăsilă

ATENTAT LA NEMURIRE

Editura

DETECTIV
LITERAR

București, 2023

CUPRINS

Carte a prieteniei (Un argument) / 5

Prin timp, spre lumina din noi / 7

Lecturi înmiresmate / 12

Adevărată prietenie / 15

Sub cupola jurnalismului înalt / 18

Ascensiune / 21

Taifas cu muze / 24

Un uriaș luptător / 26

Aproape rugăciune / 29

Certificat de har / 31

Transplant de metafore / 34

Drum către Tine / 38

Altă viață / 41

Spațiu și stil / 43

Spre cuprinderea necuprinsului / 46

Vărul Argeșului / 50

Spre bulevardele mâinelui / 53

În rotundul prețuirii / 56

Colosul din Sboghițești / 59

Un comando pentru Pepe / 62

- Un prolific în vervă / 64
Invitație la meditație / 66
Înrădăcinare prin iubire / 69
O televiziune, un primar și poezia unor aspirații / 71
Atentat la nemurire / 74
Ionuț Șiatât / 77
Restaurator de visuri / 79
Împotrivă ca pentru / 82
Partea nevăzută a văzutului / 85
Scrisoare netrimisă... / 88
Vă rog să mă iertați / 104
Veșnicia unui mărtișor / 107
Pașaportul Doga / 109
Moștenirea / 112
Echipa / 115
- Referințe / 118
- Despre EUGENIA TOFAN / 118
- Mihai CIMPOI - O sinteză cronologică a vieții științifice / 118
 - Nicolae DABIJA - Suflet îndrăgostit de profesia sa / 133

- Eugen DOGA - Un fanion al spiritualității
românești / 134

Despre FIRIȚĂ CARP / 137

- Mihai CIMPOI - Pandemia râsului/plânsului / 137

- Ștefan MITROI - FIRIȚĂ CARPe diem! / 141

- Ică SĂLIȘTEANU - Acribiosul metaforei / 142

Despre PETRU FRĂSILĂ / 149

- Ioan HOLBAN - Lucrarea în spirit și vămile
întocmirii lumefști / 149

- Emilian MARCU - Offf... viața pe o tablă de șah /
156

- Firiță CARP - Din grădina perseverenței / 162

Carte a prieteniei

(Un argument)

În paginile care urmează nu ne-am propus să urcăm pe crestele creativității literare, să abordăm anume un gen de sine stătător ori să demonstrăm ceva ce alții n-ar putea face. Nu ne-au animat asemenea ambiții, intenția noastră este mai degrabă una de solidarizare în jurul unei idei.

Înainte de orice, am dorit să alcătuim o carte a prieteniei. Spunem „Carte a prieteniei” nu „Cartea prieteniei”, pentru că o considerăm **doar** cartea prieteniei noastre, nu a unei prietenii universale. Apoi, vrem să arătăm că **se poate!** Că nu există bariere care să zădărnicească dorința de a construi împreună frumosul, că nu există granițe care să limiteze libertatea spiritului, că nu există distanțe care să nu poată fi parcurse pentru a fi împreună.

Împreună în paginile unei cărți care se vrea ea însăși, fără a se dori model, săvârșitoare a tentativei de a nemuri clipa unificatoare, de a pune în lumina eternității ceea ce ni se pare mai bun în oamenii de lângă noi și mai de departe. Cuprinzând diversificat, stilistic și tematic, crâmpie de realitate zugrăvite cu sufletul, volumul de față vă propune un tablou al sensibilității autorilor, desigur, subiectiv, pictat din interiorul respectului regal pentru limba română. O facem ca slujbași onești ai Cuvântului care zidește, în evantaiul de manifestări la care Divinitatea ne-a învrednicit a accede, propunând fărâme din infinitul de posibilități. O facem, așadar, ca oameni de... cuvânt dar, mai ales, ca oameni pur și simplu! Astfel, nutrim convingerea că, prin punctarea triunghiului prieteniei spirituale București-Iași-Chișinău, contribuim și noi la întărirea flăcării unui deziderat nobil: triumful unității sub cupola limbii române, a valorilor ei perene!

Autorii

Prin timp, spre lumina din noi

Respectabila existență de 31 de ani în serviciul audio-vizual al comunității mă face să meditez adesea la întregul parcurs, la suita de imagini care se succed întotdeauna înaintea unei imagini generale, construind-o în fond. Mi-e clar, drumul către această imagine nu ar fi fost posibil fără acceptarea de către public, fără susținerea acestuia, fără dorința lui de a ne urmări rezultatele și propunerile. Firește, consumatorul de televiziune îi vede și îi judecă pe cei din față, pe oamenii din fața camerelor de filmat. Oamenii aceștia sunt partea vizibilă a unui aisberg paradoxal, care nu respectă regula și proporția știute din oceane. Căci el este susținut chiar de imponderabilitatea volumului de deasupra nivelului apei de data aceasta, de ceea ce se vede.

Practic, statura oricărei televiziuni este dată de personalitățile care își împărtășesc spiritul în fața camerelor de filmat, purtând flacăra proprie pentru a aprinde alte flăcări în mintea telespectatorilor,

pentru a răspândi lumina care nu se diminuează prin împărțire ci, dimpotrivă, se amplifică, sporind-o chiar pe aceea din noi.

În ce ne privește, orice trecere în revistă a acestor personalități cu implicare de suflet începe, inevitabil, cu primul director de programe, apreciatul critic literar Ioan Holban. Erau vremuri de pionierat, când echipa se completa cu Liliana Păsărin, Sorin Lupașcu, Gabi Popazu, Romeo Vodoina, Adi Cristi, Cristina Hurduc, Traian Dobre, Constantin Cristea, Gabi Bălan, Oana Turcu, Carmen Moruz, Cristian Mungiu, Alina Mungiu, Eugen Târcoveanu, Răzvan Socolov, Mihai Leoveanu, Gheorghe Macarie, Benone Păsărin, Dorin Popa, Valeriu Ștefan, Cristine Bostan, Carmen Sandu. De asemenea, menționăm larga deschidere, a primului post de televiziune din Iași, spre alte repere jurnalistice ale vremii: „24 de ore”, „Monitorul de Iași”, „Radio Hit”.

Perioada de la Piatra Neamț a fost una cu totul remarcabilă. Prin fața telespectatorului s-au perindat, rând pe rând, doamna teatrului românesc

Draga Olteanu Matei, dar și jurnaliști precum Traian Socea, Viorel Cosma, Ionel Oprea, Daniel Muraru, Cătălin Naclad, Mihael Balint, Constantin Melinte, Gheorghe Bunghez, Monalisa Veliche, Remus Veliche, Magda Cucoară, Ionuț Cucoară, Gina Gulai, Vali Pricopie, Valentin Bălănescu, Catrinel Cojocaru, Dănuț Dudu, Lucia Ciocârlan, Geanina Buftea, Violeta Moșu, Alupului Rus, Lucian Strochi, Mihaela Rotaru, Oana Filip, Rareș Bostan, Ionel Gherasim, Elena Afemei.

Revenirea în Iași, capitala culturală a Moldovei, este impregnată de spiritul contribuțiilor esențiale ale multor oameni ai cetății, cu recunoașteri deosebite într-o mare diversitate de domenii. Fără a institui vreo formă de ierarhizare, suntem onorați să-i amintim pe prof.univ.dr. Cătălina Arsenescu, prof.univ.dr. Tudorel Toader, prof. univ. dr. Constantin Dram, prof. univ. dr. Eugen Târcoveanu (membru al Academiei de Științe Medicale), prof. univ. dr. Grigore Tinică, prof. univ. dr. Norina Forna, dr. Aurica Ichim, istoricul Mihai Dorin, prof. Magda

Lupu, Emilian Marcu, Daniela Gîfu (UZPR), Miron Manega (UZPR), Firiță Carp (UZPR), Ovidiu Zanfîr (UZPR), Mihaela Cănrău, Rodica Rodean, conf. univ. dr. Carmen Sandu, general Vasile Roman, prof. univ. dr. Petru Bejan, Claudia Martinică, Laurențiu Ursache, Anca Apetroaie, Sorina Mihăilescu, Marcel Piticari, Anda Scutelnicu, dr. Victor Bejan, jurnalistul Cătălin Bejan (De Bacău), Paul Gorban, prof. Ioan Ițco, dr. Monica Pandelea, Leonard Stafie, Silviu Labeș, prof. univ. dr. Mihai Baci, jurnalista Gabriela Ioniță, Cristian Pohrib (Radio Tecuci), Irina Zaharia, Andreea Macovei, Oana Scripcă, Alfredina Iacobitz, juristul Marian Russo, dr. Elena Mitrofan, Camelia Carnariu, Florin Anegroaie, prof. Emanuel Balan, Mihai Ciobanu (București), Ică Sălișteanu (București).

Menționăm în mod special parteneriatul cu Universitatea „Petre Andrei” din Iași, condusă de prof.univ.dr. Doru Tompea, precum și pe rectorul prof.univ.dr. Sorin Bocancea, jurnalistul Florin Chiriac, prof. univ. dr. Georgeta Condur, prof. univ. dr. Daniel Șandru, prof. Constantin Ilaș.

Colaborarea cu Uniunea Scriitorilor - Filiala Iași, prin președintele Cassian Maria Spiridon, și Radio Iași, prin Petronela Cotea Mihai, precum și cu Uniunea Artiștilor Plastici (Constantin Tofan, Mihai Coțovanu, Ofelia Huțul, Vasile Vasiliu, Dumitru Bezem etc.) a adus un plus de valoare pentru diversificarea programelor și mai cuprinzătoarea informare a telespectatorilor.

Cu o structură de platformă realizată de oameni care s-au oferit cu idei și au venit cu invitații lor pentru a construi un loc de referință în audio-vizual, am reușit să fim primul post local din Iași – Tele' M (1991); primul post de televiziune din Neamț – Tele' M Plus (1995); primul post de televiziune regional – TeleMoldova (2011); primul post de televiziune național din Iași – TeleMoldova Plus (2022).

Eforturile tuturor celor amintiți, dar și ale multor alora pe care îi vom fi omis fără vrere, desigur, iar scuzele de rigoare le considerăm aici bine venite, au fost tot atâția pași robusți în atingerea aliniamentului pe care ne aflăm. A-i consemna în răbojul cu

mulțumirile noastre este deopotrivă bucurie și datorie. Pentru că împreună am exersat spiritual întru transformarea societății. Și ori de câte ori ne reîntâlnim, rememorăm tot ce ne-a ținut aproape și facem planuri de viitor. Cu armele audio-vizualului, ne-am străduit și ne vom strădui să îmbărbătăm binele, experiențele pozitive ale comunităților de a se fortifica în lupta cu inerțiile, cu tenebrele, cu prejudecățile de orice fel în încercarea de a face lumea mai bună, mai luminoasă, mai fericită!

Lecturi înmiresmate

Cu siguranță, despre această carte (Radu Voinescu, Libertatea criticii, Editura Junimea, Iași, 2020) poate fi spus și trebuie spus mai mult decât o fac eu în câteva fraze, dar consider că e bine și așa decât să nu spun nimic, fiindcă nu mă pot

abține să nu subliniez câteva aspecte. Mă împinge spre această destăinuire, căci despre așa ceva e vorba în fond, sentimentul că de multă vreme nu am mai simțit îmbrățișarea unei cărți precum a acesteia. E ca o învăluire de cald reconfortant, adică răcoros-revigorant, generator de bine spiritual inefabil.

Din acest motiv subliniez că această carte nu este pentru timpul liber în general ci, cu siguranță, pentru timpul liber impus. Se citește cu mare plăcere, dar trebuie să-i dăruiești ceva vreme. Măcar pentru a înțelege bine că, în contextul libertății criticii, criticul are libertatea de a fi mereu „agățat” în plasa respectului pentru valoare. Mai mult decât literatura în sine, această joacă de-a realitatea pentru înfrumusețarea ei neîncetată, cum se exprima un alt experiment literar reușit al lui Dumnezeu, Ștefan Mitroi, într-o recentă emisiune radio, critica are nevoie de scrieri frumoase, dar fidele subiectului. Trădarea subiectului, pentru a te lăsa pradă reveriilor lirice, nu are nicio legătură cu libertatea de exprimare a criticului, el fiind liber în corsetul dictat de subiect

și creativitatea autorului, însă adevărata libertate este determinată de limitele propriei conștiințe. Imaginarul înobilează viața numai respectând-o. În afara acestui respect, evident în cartea la care mă refer, creația eșuează pe bancurile de nisip ale nimicului literar. Corabia care ar fi cărăușit emoții de la un țărm la altul, de la izvoditorul acestora la beneficiarul lor, nu doar transportă iluzia valorii, ci nici măcar nu mai ajunge undeva, poate doar la cheiurile cronofagiei.

Pe scurt, avem de-a face cu o carte mare, la propriu și la figurat, o carte despre gustul literar, dar și despre dezgust, chiar dacă acesta este nuanțat în subtilități de mare rafinement. Dacă citești cu atenție, îți vine să te lași de scris. Și să citești, să citești serios, să toot citești!

În esență este vorba, aș spune, despre pertinentță, dar adaug că se referă la câteva cărți de istorie, teorie și critică literară, care au plătit deja vamă timpului. Reputatul critic, eseist și poet Radu Voinescu le readuce în actualitate. Și o face cu dezinvoltura dată

de studiul mereu acribios și experiența îndelungată în înțelegerea fenomenului literar, dar și cu o mare dragoste. El înmiresmează lecturile pe care ni le supune atenției cu parfumul responsabilității proprii, remarcabile pentru cuvântul scris, și al respectului față de cititor, răsplătindu-i acestuia efortul cu analize de surprinzătoare profunzimi și observații de mare finețe.

Adevărată prietenie

După citirea volumului TATĂL FIILOR MEI, descopăr un alt Ștefan Mitroi decât cel întâlnit în cărțile sale publicate până acum. Prima și cea mai puternică impresie este că această nouă carte a sa poate fi luată drept o invitație cinstită, pe care o face tuturor, la meditație. Cunoscuți, prieteni, cititori, scriitori, etc sunt provocați să intre, prin cele